

OBSAH

<i>Na úvod</i>	3
<i>Pravoslávny duchovný život</i>	4
<i>Čudotvorné ikony</i>	8
<i>Otázky a odpovede</i>	10
<i>Detská stránka</i>	12
<i>Rozhovory s duchovnými</i>	18
<i>Zbohom, vladyka Ján</i>	21
<i>Akcie BPM</i>	22
<i>Užitočné pre dušu...</i>	29
<i>Recepty</i>	30

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Obálka: Hrob igumena Ignatija Čokinu počas vsenočného bdenia na sviatok Premenenia Pána

Fotky z púti do Uličského Krivého a do Lutiny

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVII./2012*

šéfredaktor: *Peter Polakovič*
redaktori: *Alexander Haluška, Marcela Hvižďaková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, protodiakon Ján Husár, Tatiana Mihaličová, Radoslav Lupjan*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Peter Polakovič*
detská stránka: *Janka Kobanová, Lenka Kimáková*
redaktori pre distribúciu: *Ľuboš Omaska, Miroslav Pavlenko, Adriána Pavlenková*
korektúra: *prot. Peter Kormaník*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: *istina12@gmail.com*
IČO: 17075947**

www.bpm.orthodox.sk

*S blagoslovením Jeho Pre-
osvietenosti Tichona, biskupa
komárňanského.*

*Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €*

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01,
Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

*Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.*

ISSN 1335-6739
Číslo indexu: EV 3633/09.

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Sláva Isusu Christu, drahí mladí priatelia!

Prišiel nový školský rok, pre mnohých z nás začala škola, pracovné povinnosti. Takpovediac sa život vrátil do starých koľají. Po dňoch oddychu nasledujú dni, kedy každý z nás musí „zarezávať“ a pracovať nad sebou. Nasleduje obyčajný rutinný život, to isté stále dookola, ten istý rozvrh hodín, tá istá práca, týždeň čo týždeň, monotónne striedanie víkendov a tých menej obľúbených pracovných dní v týždni. Celkom nudná predstava, že?

Ako sa s tým vysporiadať? Ako dosiahnuť, aby náš duchovný život neupadol? Ako nepodľahnúť tejto monotónnosti a rutine? Iste, možno sa to zdá náročné, ale pokúsme sa do života zaviesť pár zmien, pár pravidiel:

1. Skúsme sa ráno hneď po svojom prebudení prežehnať znamením čestného kríža. Hóspodi Iisúse Christé, pomíľuj mja! (Pane Isuse Christe, zmiluj sa nado mnou!)
2. Pokúsme sa pred každým začatím svojej práce poprosiť Boha o pomoc. Hóspodi Bóže, blahosloví trúd mój! (Pane Bože, požehnaj moju prácu!)
3. Pred jedlom urobme na seba znak kríža, alebo aspoň poprosme Christa o blahoslovenie jedla, aby nám bolo na úžitok i zdravie. A tiež po jedle poďakujeme Bohu za to, že požehnal úrodu a doprial kuchárom pripraviť chutné jedlo.
4. Nájdime si čas na čítanie krátkeho úryvku zo Svätého Písma. Tak, aby sme rozumeli čo čítame, a sú-

stredili sa na to.

5. Ideálne by bolo každý deň navštíviť Boží chrám, no aj keď nemáme túto možnosť, nájdime si 15 minút z daného dňa na to, aby sme ich úplne venovali sebe a Bohu, nikomu inému!
6. Počas dňa si občas spomeňme na ľudí, ktorých máme radi a poprosme od Hospodina pre nich blahoslovenie.
7. Skúsme vnímať cirkevný cyklus, kalendár – porozmýšľať a krátko sa pomodliť k svätému, ktorého je dnes pamiatka.

Možno sa toho niekomu zdá veľa. Samozrejme, aj to všetko si vyžaduje postupnosť a istý zvyk. Skúsme si na začiatku vybrať jednu vec z toho, aj to je dobrý začiatok a postupne postupovať dopredu.

My sme kresťania, teda veríme v Boha, v Isusa Christa. S Jeho pomocou sa máme snažiť správne žiť tak, aby sme neboli okoliu na záťaž, ale aby ľudia kvôli Christovej добрote a pokoju v nás vyhľadávali našu prítomnosť. Nezáleží na tom, kde sme, kde študujeme, kde pracujeme. Záleží na tom, aby sme sa snažili žiť život dobre. Aby náš život bol naplnený, aby sme boli slobodní, zdraví a dokázali milovať celým srdcom. A ako? Presne tak, ako nám to ukázal Christos, teda podľa Evanjelia.

Želám Vám blahoslovený školský rok, príjemnú prácu a pokojné dni a radosťný život.

Alexander Haluška

prezident Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS

Prečo je Sväté Písmo dôležité? (I)

Sväté Písmo je pre kresťana pokladom, pokladnicou užitočných ponaučení a jediným sprievodcom na ceste k Bohu. Je to preto, lebo jeho obsahom nie sú ľudské výmysly či fantázie, ako u iných kníh, ale Božie slovo, teda pravda. Svätý Ján Zlatoústý vo svojom bohatom diele uviedol mnoho myšlienok o užitočnosti čítania a počúvania slov Svätého Písma. Niektoré vám teraz predložíme.

Svätý Ján Zlatoústý je vskutku tým najlepším príkladom svätca, ktorý slová Svätého Písma nielen čítal alebo počúval, ale podľa týchto slov aj skutočne žil a svojimi exegetickými homíliami k tomu istému **veľmi povzbudzoval** aj jemu zverený národ. Hovorí: Prvé, čo je o Svätom Písme potrebné vedieť, je to, že **Sväté Písmo nie je výtvorom len ľudského rozumu**, no je to Božie slovo a je napísané vnuknutím, pod inšpiráciou Svätého Ducha. Svedčí o tom Písmo samé, pretože „nevzniklo z ľudskej vôle, ale svätí mužovia Boží hovorili nadchnutí Svätým Duchom“ (2Pt 1, 21). Preto sa knihy Svätého Písma nazývajú inšpirovanými a božskými. Preto sú knihy Svätého Písma **bezvýhradne spoľahlivé a pravdivé, správne a spásanosné**.

Príbytok, v ktorom sa nachádza Sväté Písmo, je vyzbrojený tou najlepšou zbraňou voči všetkým nepriateľom. Veď ani dobre vycvičený vojak sa neopováži vtrhnúť do domu, o ktorom vie, že sa v ňom nachádzajú zbrane a munícia, rozmyslí si, či má riskovať alebo nie. To isté je aj s démonom – poľahky vojde do príbytku, kde niet Božích slov, no tam, kde sa Sväté Písmo nachádza a čítava sa z neho, tam je ostražitý a opatrný, nechce utrpieť ďalšiu porážku. A človek, ktorý príde naspäť do takéhoto príbytku, už len pri pohľade na Sväté Písmo môže prostredníctvom Bohom mu daného rozumu a svedomia zistiť, či celý deň prežil v súlade so slovami Písma alebo nie a takto sa v ňom môže zrodiť prvé úsilie o pokánie. Svätý Ján Zlatoústý o tom povzbudivo hovorí: Ako suchá zem, nikým neobhospodarovaná, prináša len trnie a bodľač, no zem obhospodarovaná rukami svojich obrábatelov kvitne, krásli sa a prináša mnoho užitočných plodov, tak aj **duša, orosená Božími slovami, kvitne, krásli sa a prináša mnohé plody Ducha**; avšak duša ponechaná v suchote, v nevšímaní si jej potrieb a zriedkavo orosená, pustne, zarastá trávou a vydáva mnoho trnia hriechov. A kde je trnie, tam sa nachádza aj všetka moc diabla. Počúvanie Svätého Písma alebo jeho čítania

nie je prameňom všetkého bla-ha, človek sa stáva cnostným a krásnym nielen telom, no najmä dušou, krásnym ho nerobia šaty a drahocenné zlaté ozdoby, ale jeho mravnosť, pokornosť a neustála bázeň pred Bohom. Tak, stať sa lúbezným Bohu je možné rozvíjaním tejto krásy, každodenným čítaním Svätého Písma, modlitbami, milosrdenstvom a jednotou mysle.

Neustálym čítaním alebo počúvaním slov Svätého Písma **môžeme liečiť všetky duchovné rany.** Tie, ktoré sme už dostali, ale aj odvracať tie, ktoré na nás striehnu. Čítaním alebo počúvaním Svätého Písma robíme diablove úklady slabšími a jeho strely nepresnými. Našími najlepšími zbraňami sú teda prorocké (Starý Zákon) a apoštolské knihy (Nový Zákon), t. j. celé Sväté Písmo. Nimi budujeme našu dušu, napravujeme ju a obnovujeme. Čítanie alebo počúvanie Svätého Písma **je veľká ochrana pred hriechom,** neznalosť Písma je veľká strmina a hlboká priepasť, veľká strata na ceste k spásu. Táto neznalosť porodila herézy, priviedla k zvrátenému a necnostnému životu, prevrátila všetko naopak a doviedla človeka k neprirodzenému stavu. A naopak, je nemožné, aby ten, kto neustále číta Sväté Písmo, zostal bez plodov. A aj ten, kto ho len počúva, sa taktiež stáva

lepším a má z počúvania Písma úžitok. A ak je toto počúvanie dlhodobé a neprerušované, dokáže nám priniesť veľké blaho.

V čase útrap, utrpení, ťažkostí a chorôb, ale aj v čase radosti, bezpečia a bezstarostnosti, je veľmi užitočné čítať Sväté Písmo. Ak človek padne a bude ho hrýzť jeho svedomie, bude sa cítiť akoby horel v ohni, nik mu nedá takú útechu, ako keď vojdúc do chrámu, vypočuje si o svätých a spravodlivých ľuďoch, ktorí dokázali vstať a získať predchádzajúcu slávu, ak nie omnoho viac. To mu **prinesie veľkú útechu a povzbudenie k náprave.** A aj kvôli tomu máme opísané pády spravodlivých, aby aj cnostní aj hriešnici dostali mnoho užitočného. Hriešnik nepadne do zúfalstva a beznádeje vidiac, že iný padol a mohol a dokázal znovu vstať. Spravodlivý zas bude ešte horlivejšie a s omnoho väčšou nádejou bdieť a s bážňou pred pádom starať sa o svoje spasenie vidiac, že aj svätci padli, vstali a dostali veniec života. Jeden sa bude zbavovať zúfalstva a druhý utvrdzovať v cnostiach. Prvý sa skoro navráti do stavu, z ktorého spadol a druhý bude v cnostiach stáť ešte pevnejšie. Útecha od človeka nie je dlhodobá a trvalá. No útecha od Boha, cez príklad postáv Svätého Písma, ktoré zhrešili, učinili pokánie a spasili sa, je jasným svedectvom Jeho

milosti k nám, aby sme nestrácali nádej na spásu. A tak Sväté Písmo podáva všetkým smútiacim liek. **Učí nás trpezlivosti, pokore aj nádeji.** V Písme možno nájsť **liek na každú chorobu ľudskej prirodzenosti**, Písmom možno utíšiť každý žiaľ aj smútok a neumárať sa týmito okolnosťami. Písmo treba počúvať aj čítať neustále, v chráme aj doma. Mnoho úžitku nám Sväté Písmo prináša – z jeho čítania sa napráva jazyk, potom sa aj duša okrídľuje a stáva sa vznešenou, je osvetlená Slnkom spravodlivosti; človek sa v čase čítania oslobodzuje od nečistoty nemravných myšlienok a obohacuje sa veľkým pokojom a tichom. Čo je telesná potrava

pre telo, to je čítanie alebo počúvanie slov Svätého Písma pre dušu. Ono je duchovná potrava, ktorá posilňuje um a robí dušu silnou, tvrdou a múdrou. Táto potrava duši neumožní pomýšľať na nerozumné vášne, naopak, odľahčuje jej let a vzlet až na samotné nebo.

Veľké a nevysloviteľné bohatstvo dáva čítanie Písma, hovorí svätý Ján Zlatoústý. No v Písme netreba nič vynechať, pretože všetko v ňom má svoj význam i cieľ, aj napr. jednoduché vymenovanie mien biblických postáv. Všetko v Písme môže mať pre nás úžitok a obsahovať veľké bohatstvo myšlienok. Keďže proroci hovorili inšpirovaní Svätým Du-

chom, obsahuje Sväté Písmo aj skryté bohatstvá. V Písme nie je ani jedno slovo, ani jedna čiara, v ktorej by sa nenachádzalo veľké bohatstvo. Preto treba k Písmu pristupovať inak, než k iným, pristupovať s vedením blahodateľou z výsosti a snažiť sa dostať posvätenie Svätého Ducha. K pochopeniu obsahu Svätého Písma nie je potrebná ľudská múdrosť, ale zjavenie Ducha, aby sme my, spoznajúc pravý zmysel napísaného, mohli z Písma dostať veľký úžitok. Písmo preto **netreba čítať povrchné**, ale obozretne a pozorne. Aj Christos predsa vyzýval: „*Skúmajte Písma*“ a nie iba čítajte (Jn 5, 39).

Čítanie Svätého Písma je veľké blaho. Ono **robí dušu múdrejšou**, ono prenáša rozum do nebies, ono privádza človeka k vďačnosti Bohu, ono nedopúšťa zamilovať si niečo porušiteľné, ono núti náš um neustále prebývať na nebesiach, ono nás povzbudzuje konať všetko v nádeji na odmenu Vládcu a upriamovať sa s veľkou horlivosťou k zápasu o cnosti. Zo Svätého Písma tiež môžeme uvidieť, ako rýchlo nám je nápomocná Božia prozreteľnosť, aká veľká je odvaha spravodlivých, dobrotivosť Vládcu a aké množstvo je odmien. Písmom sa môžeme podnieť k horlivosti, k napodobovaniu rozumnosti udatných mužov a žien a neoslabovaniu zápasu o cnosti.

Svätý Ján Zlatoústý sa v mnohých svojich homíliách dotýka otázky významu Svätého Písma ako prameňa správneho poznania Boha, ako nevyčerpatelného zdroja ponaučení a rád k Bohu milému životu, ako jedinej spásonosnej písomnosti ľudstva, písomnosti, ktorú spoločne s človekom (ľuďmi - autormi) napísal samotný Boh a ktorej jediným cieľom je navrátiť človeku skutočnú slobodu, pokoj, radosť a spravodlivosť. Sväté Písmo je očami svätého Jána Zlatoústeho **najdôveryhodnejšia písomnosť, akú ľudstvo má**.

Protodiakon ThDr. Ján Husár, PhD.

Použitá literatúra:

СВ. ИОАНН ЗЛАТОУСТ: Творения. Успенско-Почаевская лавра 2005 (VIII. беседа на 1Sol, т. XI., с. 551-552; XII. беседа проти Anomejcom, т. I., с. 714-715; III. беседа о Лазарови, т. I., с. 918-919; IV. беседы о pokání, т. II., с. 344-345; XXIX. беседа на 1M, т. IV., с. 314; Беседа на Рим 16, 3, т. III., с. 193; XXXV. беседа на 1M, т. IV., с. 392-393).

ОЛЕСНИЦКИЙ, А. А.: Руководственные о Священном Писании Ветхого и Нового Завета – сведения из творений святых отцов и учителей Церкви. Санкт Петербург 1894.

Ikona Božej Matky „Prizrí na smirénije“

Ikona, nazvaná Prizrí na smirénije (Dohliadni na pokoru), sa zjavila v Pskovskej oblasti v roku 1420 na Kamennom jazere, odkiaľ bola 16. septembra prenosená do mesta Pskov. Táto udalosť sa stala na utíšenie a povzbudenie Pskovčanov v čase veľkej biedy, morovej nákazy (hladu a epidémie), ktorá sa vtedy rozšírila nad Pskovskou oblasťou. Vtedy z pravého oka Bohorodičky začala tiecť krv. Takýmto spôsobom dala Bohorodička Pskovčanom vedieť, že aj ona smúti a je pripravená prísť im na pomoc.

Táto starobylá ikona sa však do dnešných dní nezachovala. Kópií tejto ikony nie je veľa. Jedna z nich krášli hlavný chrám Kyjevského Sväto-Vovedenského mužského monastiera, ktorý Bohorodička preslávila mnohými znameniami a zázrakmi. Túto kópiu v jeseni roku 1992 doniesla do monastiera schimonachyňa Feodora, kedy sa tu ešte len začínal mníšsky život. Ikonu uložili do kivotu (skrinka na ikony) a postavili naľavo od ikonostasu. V lete roku 1993 si igumen monastiera, Damián, všimol tmavú škvrnu na drevenom ráme ikony pod sklom kivota a zavolať reštaurátorov, aby zistili príči-

nu zmeny farby na ikone. 1. augusta, v deň pamiatky svätého Serafíma Sarovského, keď dali rám so sklom dole z ikony, zistili, že farba na ikone sa nezmenila a na druhej strane skla sa objavil strieborný odtlačok, ktorý presne opisoval siluetu Bohorodičky s Mládencom. Treba tu však povedať, že sklo sa vôbec nedotýkalo ikony, ale bolo dokonca od nej vzdialené na niekoľko centimetrov. Sklo s nerukotvoreným obrazom bolo uložené hneď vedľa ikony.

Pri ikone a aj tomto nerukotvorenom obraze sa udialo mnoho uzdravení. Jedným z prvých zázrakov je uzdravenie tehotnej ženy zo žltacky. Keď žene lekári zistili túto chorobu, chceli prerušiť jej tehotenstvo, pretože choroba mala nepriaznivý vplyv na dieťa. Keďže žena bola veriac a nechcela vykonať hriech potratu, tri dni sa modlila pri tejto ikone. Keď lekári nakoniec zopakovali testy, zistili, že choroba sa zastavila a žene sa neskôr narodilo zdravé dievčatko.

Sviatkovanie tejto ikony je ustanovené na deň jej prenesenia do Pskova 16./29. septembra.

Modlitba:

Ó Presvjatája Hospožé, Dívo Bohoródice, výššaja Cheruvím i slávňjšaja Serafím, Bohoizbránaja Otrokovice! Prízri s vysotý nebésnyja mílostivnym Tvojím

ókom na nas, nedostójnych rabóv Tvojích, so umilénijem i slezámí moláščichsja pred prečístym óbrazom Tvojím; ne liší nas Tvojehó zastuplénija i pokróva deržávnaho v stránstvij i sem zemním, mnohoskórbním i mnohomjatézním. Spasí nas, v pohíbeli i skórbí súščich, i vozdviháj iz hlubíny hrichóvnyja, prosvítí um naš, omračénnyj strastím, i uvračúj jázvy duš i filés nášich. Ó vseščédraja Máti čelovikoľubívaho Vladýki! Udiví na nas prebohátyja mílosti Tvojá, ukripí nemoščnúju voľu nášu k dílaniju záповidej Christóvych, umjahčí okameňílaja serdcá náša ľubóviju k Bóhu i blížnim, dáruj nam sokrušénije serdéčnoje i pokajánije ístinnoje, da očístivšesja ot skvérnnyh hrichóvnyja, spodóbimsja mírnnyja christiánskija končiny i dóbraho otvíta na Strášním i neliceprijátním Sudí Hóspoda nášeho Iisúsa Christá, Jemúže so Beznačálnym Jehó Otcém i Presvjatým, Blahím i Životvorjáščim Dúchom podobájet vsjáka ja sláva, česť i poklonénije, nýňi i prísno i vo víki vikóv. Amín.

Juliána Polakovičová

O **tázka:** „Ako môže človek rozlíšiť, ktoré myšlienky sú od Boha a ktoré od diabla?“

Odpoveď: „Dar rozlišovania je jedným z najväčších Božích darov. Najistejšou a najlepšou cestou, ako získať dar rozlišovania, je stať sa chrámom Svätého Ducha, ktorý zvnútra človeka dáva človeku schopnosť pocítiť, čo je a čo nie je od Boha. Neustála prítomnosť Svätého Ducha v človeku je Boží dar, ktorý Boh dáva tomu, komu On chce a vtedy, kedy On chce. Zo strany človeka je k tomu potrebná snaha o častú a úprimnú, najlepšie neustálu modlitbu a svätý život podľa Božej vôle. Cesta k získaniu týchto veľkých darov vedie cez postupnú a dlhoročnú askézu, snahu modliť sa úprimne a zo srdca svojmu milovanému Bohu. Začínať treba pomaly, niekoľkými modlitbami, vyslovovanými s láskou, pozornosťou, zbožnou úctou a najmä pokáním. Základom k tomuto všetkému je pokora, bez ktorej sa človek nemôže páčiť Bohu a nemôže od Neho nič duchovné prijať. Veľmi dôležité je, aby ten, kto sa modlí, nikdy si nepomyslel, že je lepší, než ostatní ľudia. Kým sa človek nezačne považovať za najhoršieho zo všetkých, nemôže postúpiť ani o jediný krôčik na rebríku duchovného života, nemôže získať žiadnu skutočnú cnosť

alebo dar a nemôže sa priblížiť k Bohu. Keď sa človek pokorí a Boh mu podaruje dar modlitby, vtedy sa v človeku usídlí duchovný pokoj a blahodať, ktorá dáva schopnosť rozlišovať Božie a diablove myšlienky. Duchovne pokojný a blahodätný človek, keď cíti, že nejaká myšlienka odstraňuje z duše Boží pokoj a blahodať, vie, že nie je od Boha. A naopak, ak nejaká myšlienka posilňuje Boží pokoj a naplňa človeka blahodaťou, je jasné, že je od Boha. Toto je najlepšia a priama cesta, ako rozlíšiť Božie a diablove myšlienky. No preto, že my sme ľudia veľmi nedokonalí a neduchovní, táto priama cesta je veľmi zriedkavým javom. Preto nám Boh dal Evanjelium napísané v hmotných knihách, aby sme si aspoň v ňom mohli prečítať to, čo by malo byť napísané v našom srdci, no, žiaľ, často nie je. Evanjelium je dar, pomocou ktorého môžeme tiež rozlíšiť Božie myšlienky od diablových. Tie myšlienky, ktoré sú v súlade s Evanjeliom a takým výkladom Evanjelia, ktorý nám dali svätí otcovia, tie sú od Boha a tie myšlienky, ktoré sú v rozpore s Evanjeliom a Tradíciou Cirkvi, tie sú od diabla. Je teda potrebné, aby sme všetci čo najčastejšie čítali a dobre poznali Evanjelium s výkladom, ktorý nájdeme v dielach svätých otcov, v

bohoslužobných textoch a v cirkevných pravidlách za pomoci dobrých pastierov Cirkvi a tak sa nám v živote bude dariť nájsť tú správnu cestu, správny smer,

správne rozhodnutie, správnych ľudí, správne vzdelanie, umenie, oddych, jednoducho všetko.“ S láskou v Christu
jerej Štefan Pružinský, ml.

Otcove broskyne

Jeden otec mal päťoro detí. Raz doniesol domov krásne broskyne a každému z nich dal jednu. Večer, keď si deti posadali okolo stola, spytoval sa ich, čo urobili s broskyňou. „Veľmi mi pochutila, otecko. A pretože je to také výborné ovocie, odložil som si z nej kôstku. Ja ju na jar zasadím a vypestujem z nej stromček. Až dorastie, môže doniesť veľa úžitku.“

„Ja som svoju zjedol,“ ozval sa mladší, ktorého poznali doma ako veľkého hromáškrotníka. „Aj sestra mi dala zo svojej polovicu. Aj tu som zjedol. Škoda, že som zahodil kôstku. Nevedel som, že jej jadro je chutné.“ „Veru, také ako mandľa,“ ozval sa tretí synček. „Otecko, ja som tu kôstku, čo brat zahodil, roztlkol a zjedol. Broskyňu nie. Tu som predal a dostal som za ňu od kamaráta toľko, že si ich bu-

dem môcť zato kúpiť i viac.“ „A ako chutila tebe?“, opýtal sa otec dcéry.

„Ja som ju nezjedla. Rozdelila som ju mamičke a bračkov. Oni majú broskyne radi a mne chýbať nebude.“

„A kde je tvoja?“ opýtal sa otec najmladšieho Jožka.

„Ja som ju zanesol susedovmu Miškovi. Leží. Je chorý a bledý a má stále veľký smäd... Nechcel si ju vziať, ale položil som ju na perinu a chytil som odišiel.“

Keď otec pozorne vypočul Jožkovu reč, pritúlil ho k sebe a opýtal sa detí:

„Povedzte mi, deti, kto z vás najlepšie využil darovanú broskyňu?“

Jožko mlčal. Aj otec. Len slza, ktorá sa mu zaleskla v oku, prezrádzala radosť z Jožkovho skutku, ale aj z toho, že deti vedeli, kto konal najsprávnejšie.

Zuzka Sadilková

Zvláštni návštevníci

Raz, keď pálilo priame poludňajšie Slnko, sedel Abrahám pred vchodom do stanu a jeho žena sa pokúšala udržať vnútri chladok. Prekvapilo ho, keď zrazu zbadal troch blížiacich sa mužov. V tomto najhorúcejšom dennom čase zvyčajne nebol nik na cestách. Vyšiel im v ústrety, lebo vedel, že hľadajú tieň a vodu. „Počkajte a ostaňte, prosím,“ pozýval ich. „Posaďte sa pod strom! Dám vám doniesť vodu na pitie i umytie.“ Cudzinci si s vďakou sadli. Abrahám náhlyvo podišiel k Sára a poprosil ju, aby im predložila dobré jedlo. Bolo treba upiecť chlieb, zabiť a prichystať teľa

a doniesť mlieko. Keď bolo všetko pripravené, predložil Abrahám svojim návštevníkom skvelé jedlo pod strom. Tu sa jeden z mužov spýtal: „Kde je Sára?“ „V stane,“ začudovane odvetil Abrahám. „O rok sa vrátim,“ povedal muž, „vtedy bude mať Sára, tvoja žena, syna.“ Sára sa chcela o návštevníkoch dozvedieť viac, preto načúvala tesne za stanovým závesom. Keď začula, čo povedal cudzinec, v duchu sa usmiala. Nemožné! Bola na syna pristará. „Prečo sa smeješ, Sára?“ spýtal sa muž. „Veď som sa nasmiala!“ vykrikla už prestrašená Sára. „Ale áno, smiala si sa,“ odvetil muž. „Môže byť pre Pána Boha nejaká vec nemožná? Čo som povedal, splní sa.“ Keď Abrahám začul tieto slová, náhle spoznal, že ani jeden z návštevníkov nie je obyčajný človek. Horiaci muž vyriekol slovo Božie.

Keď si Abrahámovi návštevníci odpočinuli a najedli sa, vydali sa opäť na cestu. Abrahám ich na kúsok odprevadil. Po čase došli na miesto, odkiaľ bolo vidieť zelené údolie Jordánu so susediacimi mestami Sodomou a Gomorou. Tu povedal Boh Abrahámovi o svojom pláne. „Sodoma a Go-

mora sú
bezbožné
mestá“,
povedal.
„Ich oby-
vatelia sú
skazení
a krutí.
Tak sa
previnili,
že ich za-
hubím.“
D v a j a

návštevníci pokračovali v ceste do Sodomy. Jeden však ostal a rozprával sa s Abrahámom. Abrahám nechcel, aby bola Sodoma zničená. Myslel na svojho synovca Lóta, ktorý tam žije aj s rodinou. Preto povedal Pánovi: „Určite nechceš zahubiť spravodlivých s bezbožnými. Ty, sudca celej zeme, predsa nechceš vykonať nič nespravodlivé.“ „Ak žije v Sodome päťdesiat dobrých ľudí, ušetrím mesto,“ riekol Pán Boh. Abrahám neveril, že sa tam nájde päťdesiat dobrých ľudí, predsa však prosil Pána ďalej, aby mesto ušetril. Boh sľúbil, že Sodomu nezničí, ak tam nájde čo i len desať spravodlivých ľudí. Vedel že jediný spravodlivý v meste je Lót. Chcel ho zachrániť, preto poslal za ním dvoch anjelov. Keď Pán dokončil rozhovor s Abrahámom, odišiel a Abrahám sa vrátil domov.

Večer došli obaja anjeli, ktorí navštívili Abraháma, do Sodomy. Lót sedel pri mestskej bráne. Úctivo im vyšiel v ústrety a ponúkol im nocľah. Doma dal pripraviť dobré

jedlo. Prv
než šli
spať, pri-
šli so-
d o m s k í
m u ť i
a zabú-
chali Ló-
tovi na
d v e r e .
U r á ť a l i
ho, hrýzli
a pri-

kazovali mu, aby im vydal hostí. Chceli ich zabiť, no Lót sa zdráhal poslúchnuť. Sodomskí muži sa naňho s revom a zúrivosťou vrhli. Anjeli ho však vtiahli naspäť do domu a pevne zapreli dvere. Nato povedali Lótovi. „Na vlastné oči sme videli, akí sú Sodomčania krutí a zlí. Preto Boh toto mesto zničí. Rýchle sa aj s rodinou priprav a uteč! Nestrácaj čas! Musíte uniknúť pred záhubou! Lótova žena a dcéry zhládúvali najpotrebnejšie veci a anjeli naliehali, aby sa ponáhľali. Napokon, keď začalo svať, vzali ich za ruky a náhlivo ich vyviedli z mesta na cestu vedúcu do hôr. Potom skutočne bežali o život, lebo nad Sodomou už horelo krvavočervené slnko. Zem sa triasla. Horiaca síra padala na Sodomu a Gomoru. Bez dychu dobehol Lót aj s dcérami do hôr. Jeho žena však zrazu zastala. Túžobne sa obzrela v spomienke na svoj domov a pohodlný život v Sodome. V tom okamihu sa premenila na soľný stĺp.

Janka Kobanová

Milé deti a čitatelia časopisu Istiny! Ani tento mesiac sme na Vás nezabudli a pripravili sme si pre Vás zaujímavé úlohy. Úlohy v tomto čísle sa budú sústreďovať na Bohorodičku, ktorá nás ochraňuje a modlí sa za nás.

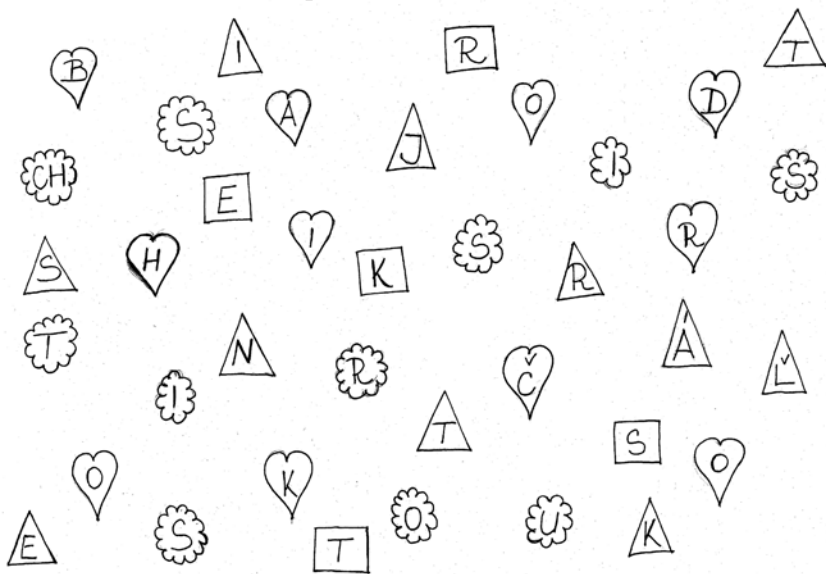
1. Hneď v prvej úlohe je tropár Roždestva Presvjatýja Bohoródicy, ale stala sa nám malá nehoda - slovíčka nám povyskakovali a Tvojou úlohou je dať ich na správne miesto.

Tropár, hl. 4.:

Roždestvo Tvoje _____ Divo,
radosť _____ vsěj vselénňij: iz Tebe __ vozsijá
Sólnce _____ Christós Bóh náš,
i razrušív _____, dadé blahoslovénije,
i uprazdnív _____, darová nám život _____.

právdy, víčnyj, vozvístí, Bohoródice, bo, kl'átvu, smért'

2. Keď sme pre Vás pripravovali druhú úlohu, zrazu zafúkal vietor a všetky písmenká nám rozfúkal. Písmenká sú uložené v škatuľkách. Škatuľky s rovným tvarom vymaľuj rovnakou farbou, pospájaj ich a vzniknuté slovíčka si zapíš.

3. Keďže v mesiaci september je sviatok Roždestvá Presvätýja Bohoródicy, tak si vymaľujte ikonku tohto krásneho sviatku.

Ч

ч

[č]

č

Чáша

Čáša

(čáša, kalich, pohár)

ЧÍНХ - Čín (úrad, ale aj poriadok, postup - najmä
v bohoslužobných knihách)

ЧТÉЦХ - Čtéc

(ten, ktorý číta –
- lektor, čitateľ)

ЧúДО - Čúdo

(div, zázrak,
ale aj údiv, obdiv)

ЧáДО - Čádo

(dieťa - oslovenie)

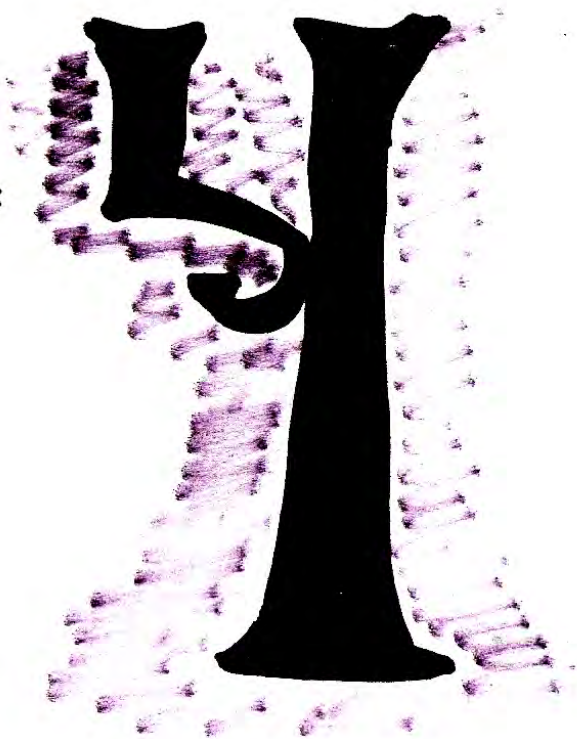
ЧРÉКО - Črévo

(útroba,
brucho, ale
aj to, čo je
v ňom, t. j.
črevá)

ЧѸЖДЕ МАТЕРЕМЪ
 ДѢВСТВО, И СТРАННО
 ДѢКАМЪ ДѢТОРОЖДЕНІЕ:
 НА ТЕБѢ БЦЕ, ОБОѦ
 ОУСТРОИШАСЯ. ТѢМЪ
 ТА ВСѦ ПЛЕМЕНА
 ЗЕМНАѦ НЕПРЕСТАННО
 ВЕЛИЧАЕМЪ.

ЧѸ = 90

Čúžde máterem dĭvstvo, i stránno dĭvam dĭtoroždénije:
 na Tebí Bohoródice, obojá ustrójišasja. Tím Tá vsjá
 plemená zemnája neprestánno veličájem.

Cudzie je matkám panenstvo a neznáme pannám
 rodenie detí. Na Tebe, Bohorodička, sa uskutočnilo
 oboje. Preto Ťa všetky pozemské kmene neprestajne
 oslavujeme.

Pripravila: Tatiana Mihaličová

Milí čitatelia, dnes vám prinášame rozhovor s o. Štefanom Horkajom, ktorý je duchovným správcom cirkevných obcí Choňkovce a Koňuš.

Otázka: Otče, aké boli Vaše študentské časy a ako sa Vám študovalo na fakulte?

Odpoveď: Ja som prišiel na bohosloveckú fakultu v roku 1957. Vtedy to boli veľmi ťažké podmienky. Ono to je tak. Pre študenta to bolo trochu ľahšie. Dostávali sme štipendium, z toho sme platili stravu, internát a ešte sme dostávali 100 korún vreckové. A kvôli tomu vreckovému sme boli veľkí gavalieri. Chodili sme do divadla, za 2 koruny na státie. Ale inakšie sme boli finančne slabší, pretože moji rodičia neboli v družstve a už aj keď boli v družstve, dostávali slabšiu mzdu, takže nás veľmi podporovať nemohli. Do nášho ročníka nastúpilo asi 28 študentov, no postupom času sa to zriedilo a skončilo nás 18. Skončil som fakultu v roku 1961, šiel som na základnú vojenskú službu, pretože to nemalo význam ženiť sa a potom ísť na vojenskú službu.

Otázka: Vy ste jeden z mála duchovných, ktorý zažil na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte tých starších profesorov. Kto na Vás tak najviac zapôsobil?

Odpoveď: Dobré si spomínam na prof. Kernaševiča, prof. Beresovského, prof. Baloga. Veľmi

dobrý dojem na mňa urobil jeden vyučujúci, ktorý sa dlho u nás neohrial, bol to dirigent PULS-u, ktorý nás naučil rýchlo nejaké cirkevné piesne a s nimi sme potom vystupovali ako bohoslovci. Naňho si veľmi dobre spomínam, no keďže mal úspech, musela zasiahnuť vtedajšia štátna moc a ďalej nás neučil.

Otázka: Aká bola Vaša prvá cirkevná obec a kde bola Vaša prvá cirkevná obec?

Odpoveď: Ja som dostal prvú cirkevnú obec Michalovce. Do Michaloviec nikto nechcel ísť a ja som si žiadnu cirkevnú obec nepýtal. Tu ma dali s tým, že ak vydržím rok, dva, že ma potom preložia inde, kde budem chcieť a nakoniec som bol v Michalovciach necelých 50 rokov. Práca v tejto farnosti bola ťažká, pretože ľudia do chrámu neprichádzali. Skôr som bol duchovne pripravený na malú cirkevnú obec, na cirkevnú obec na dedine a odrazu som bol kňazom v katedrálnom chráme. Začali sa bohoslužby s biskupom a človek nebol na takéto veci pripravený. Ale postupom času ľudia začali prichádzať a aj po roku 1968 nám ľudia ostali verní. A aj neskôr, keď sme sa museli presťahovať do náhradných bohoslužobných priestorov, nám ľudia ostali verní. To ma veľmi tešilo, že sme nestratili z týchto ľudí nikoho, ale naopak. Zostali ľudia zocelení.

Otázka: Máte spomienky na svoju diakonskú a kňazskú chirotoniu?

Odpoveď: Ja som bol jednu nedeľu chirotonizovaný na diakona biskupom Metodom (Kančuhom) no a o dva týždne som bol chirotonizovaný na kňaza. Také sú moje spomienky.

Otázka: Vy ste počas svojho pôsobenia v Michalovciach zažili na biskupskej katedre 5 vladýkov. To sa podarí máloktorému kňazovi. Aký podľa Vás boli predošlí michalovskí biskupi?

Odpoveď: Vladyka Metod (Millý), keď som tu prišiel, už neslúžil. Bol to veľmi múdry a prezieravý človek. Keď prišiel nejaký list, dával ho čítať aj mne. Samozrejme, najprv ho prečítali vladýkovi a potom, keď

odišiel riaditeľ, dal ho čítať mne a chcel počuť môj názor. Keď som mu ho povedal, on povedal: „Áno, mám taký istý názor“. No inokedy, keď som mu povedal, čo si myslím, odpovedal mi: „No viete čo, ja by som to takto, ako Vy hovoríte, neurobil“. Bol to praktický biskup. Vladyka Metod (Kančuha) tu dlho nebol, neskôr odišiel na Rodos a späť sa už nevrátil. Po ňom prišiel na michalovskú biskupskú katedru vladyka Kyril (Mučička). On bol veľmi dobrý spevák, veľmi pekne slúžil. My, keď sme dvaja spolu spievali paschálny kánon, tak to bolo úžasné. No na druhej strane nebol až taký dobrý rečník. Inak bol to človek skromný a jednoduchý. Po vladýkovi Kyrilovi prišiel vladyka Nikanor. Naňho si spomínam trochu rozpačito, pretože pod vplyvom istých ľudí pracoval na mojom odchode z Michaloviec. No nakoniec sa stalo, že on odišiel skôr. Po ňom prišiel vladyka Ján (Holonič). Ja osobne som si prial, aby sa stal vladýkom, pretože som si myslel, že je to človek, ktorý sa tu narodil, tu slúžil a bude chápať náš národ a naše zvyky. No po odchode vladýku Jána do Prešova prišiel do Michaloviec vladyka Juraj, no a počas jeho pôsobenia som v Michalovciach slúžil krátko a preložili ma do Choňkoviec a na Koňuš.

Otázka: Vy ste v kňazskej

službe dlho a počas nej ste nado-
budli veľa skúseností. Pôso-
bili ste aj ako vyučujúci na našej
bohosloveckej fakulte. Čo by ste
odkázali mladým duchovným,
ktorí nie sú tak dlho v kňazskej
službe alebo študentom, ktorí sa
pripravujú na kňazskú službu?

Odpoveď: My sme v tom
období mali veľkú radosť
z každého jedného človeka, ktorý
sa vrátil do chrámu. Tešil som sa ja
ako kňaz, tešili sa kurátori a tešila
sa celá cirkevná obec. Dnes sa toto
vytratilo a preto sa nám veriaci
strácajú. Strácame s nimi kontakt.
A ako som hovoril, treba sa tešiť
z každého jedného veriaceho,
pretože, ak sa nebudeme tešiť
jednému veriacemu, nikdy

nebudeme mať dvoch. V tom
vidím náš nedostatok a tomu by
sa trebalo venovať. Nemali by sa
kňazi báť, že prídu na cirkevnú
obec a chrám alebo farská budova
bude v zlom stave. Netreba sa
báť, ale pustiť sa smelo do práce.
Mnohí mladí duchovní chcú
mať zabezpečený istý komfort.
My sme takýto komfort nemali.
Prišiel som do Michaloviec, dostal
som síce 2-izbový byt v terajšom
kláštore, ale nebolo tam kúrenie,
nebolo tam ani čím kúriť. V zime
som sa toľko namrzol, že svet
nevidel. Takže hovorím, nebáť sa,
nebyť ustráchaný, ale pustiť sa
do práce a Hospodin Boh určite
každému pomôže.

Pripravil Miroslav

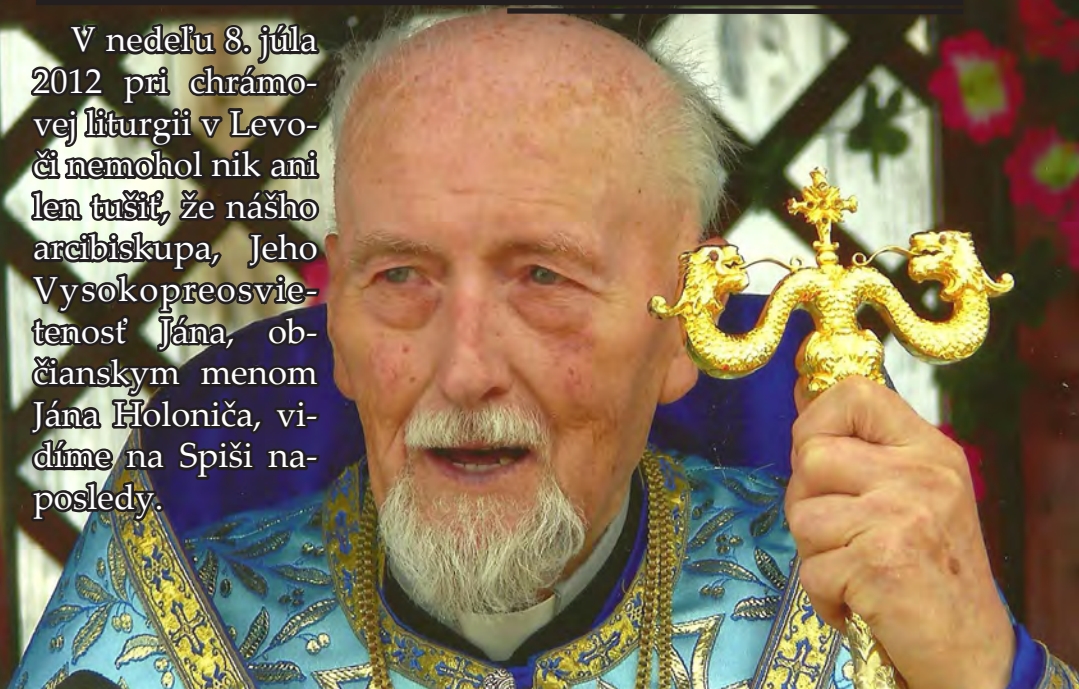
Čierny chlapček a balón

**Čierny chlapček pozoroval na dedinskom trhu
predavača nafukovacích balónov. Ten človek
musel byť dobrý obchodník, pretože nechal
uletieť červený balónik, ktorý stúpал vysoko do
neba, a lákal tak celý zástup možných malých
zákazníkov. Potom vypustil modrý balónik a za
ním žltý a biely. Všetky stúpali vysoko, vysoko, až
kým nezmizli z dohľadu. Malý černoško sa dlho
pozeral na čierny balónik a potom sa opýtal: „Pane
keby ste vypustili ten čierny, letel by tak vysoko
ako ostatné?“ Predavač sa na chlapca chápavo
usmial. Odtrhol niť s čiernym balónikom a keď ten
začal stúpať, naklonil sa k chlapcovi a pošepol mu:
„To nie je farbou, chlapček. Stúpa hore vďaka tomu,
čo má vo svojom vnútri!“**

Zuzka Sadilková

Zbohom, vладыka Ján

V nedeľu 8. júla 2012 pri chrámovej liturgii v Levoči nemohol nik ani len tušiť, že nášho arcibiskupa, Jeho Vysokopreosviatenosť Jána, občianskym menom Jána Holoniča, vidíme na Spiši naposledy.

Jeho Vysokopreosviatenosť Ján nás navždy opustil, odišiel do večnosti. Vícnaja jemú pámjat! S úctou a vďakou spomíname na neho a na ním vykonanú prácu na Božej nive.

Ivan Horbaľ, Spišská Nová Ves

Duchovné stretnutie a 5. púť ku skýtu o. Ignatija

Humenská mládež dorazila na duchovné stretnutie ako prvá - vo štvrtok 16. augusta. Hneď sme sa pustili do upratovania, no najskôr

nás s otvorenou náručou privítala organizátorka Zuzka, ktorá sa nám veľmi potešila. Neskôr sme sa telesne posilnili výborným pôstnym karfiolom a koláčikmi. Keď sme už chceli pokračovať s upratovaním, prišli nám na pomoc medzilabor-skí mládežníci, a tak sme spoločne a s radosťou začali. Dievčatá pomohli s uprataním celého domu, aby bol pripravený, keď prídu putovníci a chlapci zas dávali do poriadku skýt a kaplnku o. Ignatija. V dome bolo počuť krik dievčat kvôli

pavúkom, vonku zvuk kosačky či traktora a od skýtu spievané modlitby chlapcov pri práci. Chodníček do domu nám krásne spriechodnil od prerastených kríkov ujo Repka a potom povozil traktorom na vlečke zvedavé deti, ktoré mali z toho veľkú radosť.

Večer sme boli ešte plní energie, a tak sme si zahrali volejbal. Potom sa k nám už pripojil aj o. Andrej Gont, a tak sme sa všetci usadili v dome a rozprávali sa o rôznych

duchovných veciach. Po ukončení besedy sme spoločne slúžili večerné modlitby a uložili sme sa k spánku.

Na druhý deň, v piatok, sme sa opäť prebudili do slnečného rána. Opäť sme spoločne poslúžili ran-

né modlitby, naraňajkovali sme sa a čakali na príchod ďalších mládežníkov. Neskôr sme si pobalili jedlo a v doobedňajších hodinách sme sa vybrali na túru na Riabu skalú. Dalo nám to všetkým zabráť, ale ten výhľad stál za všetko, u niektorých dokonca aj za malé pády. Po návrate do domu sme všetci mali čas na oddych. Po ňom sme sa zišli v kaplnke pri skýte o. Ignatija na paraklis Presvätej Bohorodičky. Večer sme sa rozdelili na dve skupinky, kde sa jedna skupinka zabávala hrou aktivity (ku ktorej sa stále pridávali ďalší a ďalší ľudia a bola neskutočná zábava) a druhá skupinka si spievala či už po grécky alebo po našom, nejaké tie modlitby na liturgiu. Keď sme dohrali hru a dospievali, všetci sme sa opäť zišli na besedu, ktorú nám pripravila Natálka Kiraľová. Beseda sa týkala života svätých otrokov Efezsých, pretože v piatok bola ich pamiatka. Po besede sme sa okolo polnoci pomodlili večerné modlitby. Po nich sme ešte čakali príchod českých mládežníkov, ktorí boli na ceste z Počajevo, a tak sme si čakanie vyplnili hraním nočného volejbalu. Po príchode českých mládežníkov s nami ostali traja, medzi ktorými bol aj prezident českého Bratstva pravoslávnej mládeže Martin Létal.

V sobotu ráno sme mali liturgiu v kaplnke, počas ktorej sme si jednu modlitbu z liturgie zaspievali aj po grécky. Po liturgii sa už pracovalo

na prípravách na púť. Stánky rástli ako huby a aparátúra sa rozložila čo nevidieť. Chlapci vyniesli ku skýtu stoly a lavičky. V sobotu sa k nám pridali aj prezident našej pravoslávnej mládeže Alexander Haluška. Po ukončení príprav sme navštívili chrám Narodenia Presvätej Bohorodičky v Uličskom Krivom, kde sme mohli pobožkať ikony, ktoré používal o. Ignatij. Počas návštevy chrámu niektoré dievčatá ostali pripravovať obed, šúpali sme varené zemiaky a viac sme sa spoznávali. Keď sa všetci vrátili, už sme mali navarené a prestreté vonku na dvore, kde na nás príjemne hrialo slniečko. Počas obeda sme si čítali život o. Ignatija. Po obede sme mali možnosť navštíviť aj drevený kostolík archanjela Michala v Ul. Krivom, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou. Videli sme tam nádherné ikony pochádzajúce z 15.-16. stor., tie kedysi patrili staršej drevenej cirkvi, ktorá ale vyhorela. Keď sme sa vrátili, začali sme postupne presúvať do Uliča, kde sa oficiálne začínala púť. Niektorí sa vybrali pešo, iní zase autami.

O 17:00 sa v chráme Pokrova Presvätej Bohorodičky začal moleben. Po jeho ukončení sme sa všetci vybrali ku skýtu o. Ignatija. Išlo sa nám výborne, malý či veľký, každý sa vedel prispôbiť danému tempu a s Božou pomocou sme všetci v poriadku dorazili ku skýtu o. Ignatija. Srdečne a krásnymi slovami nás privítal o. Michal Hrustič. Po

milom privítaní sme mali pohostenie pôstnym jedlom.

Keď sa všetci občerstvili, začalo sa malé posvätenie vody, po ňom nasledovala večerňa s utreňou a pomazanie posväteným olejom. Taktiež sme mali možnosť vzdať úctu moščam viacerých svätých, dokonca sme dostali ikonu o. Ignatija a v kázni sa nám prihovoril o. Savčák. Neskôr nasledoval akafist Počajevskej ikone Bohorodičky a po ňom akafist Preobraženiju Hospodňu. To všetko sa vykonávalo pod oblohou plnou hviezd, taktiež aj modlitby ku sv. Prijímaniu. Po pol noci sa konala prvá sv. liturgia v skýte, kde mali možnosť mnohí veriaci pristúpiť ku sv. spovedi a sv. Prijímaniu. Nakoniec bolo posvätenie ovocia, po ktorom o. Boris Hrustič všetkým poďakoval za spoločnú modlitbu. Niektorí pokračovali v bdení, niektorí si išli oddýchnuť a iní sa už vydali na cestu domov.

Ráno o 9. hodine sa začala druhá sv. liturgia, ktorú viedol o. Alexander Cap. Na túto liturgiu sa zišlo

veľa ľudí. Liturgiu spieval mládežnícky zbor sv. Andreja Pervozvanahho z Medzilaboriec. Po liturgii nasledovalo posvätenie ovocia a panychída pri hrobe o. Ignatija. Pred ukončením nasledovalo pohostenie pre veriacich s rozmanitými druhmi pôstnych jedál, ktoré každému chutili.

Nakoniec bolo poďakovanie všetkým veriacim, ktorí sa na túto púť zišli, všetkým mládežníkom, ktorí prišli na pomoc už od štvrtka a vytvorili perfektnú atmosféru a pomohli pri prípravách, chlapcom za nosenie vody, dievčatám za varenie, otcom duchovným za spoločné modlitby, spevákemu zboru z Medzilaboriec za nádherné hlasy a spievanú službu, veriacim za poskytnutie pôstnych jedál, organizátorom za takýto úžasný nápad usporiadať túto púť. No ďakujeme hlavne Bohu za to, že nám dal možnosť takto sa stretnúť a spoločne vytvoriť takúto duchovnú akciu a uctiť si činy a život o. Ignatija Čokinu.

Sofia Mitriková

Púť zo Sabinova do Ľutiny

„Rádujsja obradovánnaja vo uspéniji tvojem nás neostavljajuščaja“. Tak ako každý rok aj tohto roku sme sa mali možnosť pod Pokrovom Presvjatoj Bohorodicy všetci stretnúť už na dvanástej púti zo Sabinova do Ľutiny, aby sme oslávili krásny prázdnik Uspenija Pre-

svjatoj Bohorodicy. Program sa začal už v piatok, ale samotná púť sa odštartovala po duchovnom posilnení krásnou archijerejskou liturgiou, ktorá bola obohatená chirotoniou na kňaza otca Miroslava, pre mňa to bol obrovský duchovný zážitok a myslím si, že aj pre mnohých zúčastnených mládežníkov a pútnikov. Po krásnom duchov-

nom posilnení nasledovalo aj telesné a po výborných, preslávených cesnakových rožkoch za spevu piesní k Presvjatoj Bohorodici sme sa vydali na púť. Ani sme sa nestihli nazdať a už nás od Ľutinskej hôrky delilo iba zopár krôčikov. A už je to tu, každá tvár sa s nadšením díva na nenápadnú malú cerkvu, ktorá stála pred nami. Po slovách otca Pastera sme sa poklonili ikone Uspenija Presvjatoj Bohorodicy. Trochu unavení sme sa posilnili oddychom a po príchode vladyku Tichona sa začalo malé posvätenie vody, po ktorom sme sa spoločne pomodlili panychídu za usopšaho vladyku Jána. Nasledovalo vernočné bdenie obohatené o poučné kázne a rady duchovníkov. Zača-

lo svaťať a po modlitbou prebdenej noci sa začala archijerejská svätá liturgia, po ktorej sme sa so smútkom v očiach, ale s nádejou, že sa stretneme aj o rok lúčili s takým pekným a duchovne silným miestom.

Milan Petriško

Slávnosť na počesť sviatku Sťatia hlavy svätého Jána Krstiteľa v Ladomirovej

Tohto roku sa slávnosti na počesť sviatku Sťatia hlavy Jána Krstiteľa v Ladomirovej konali v dňoch 8. - 9. 9. 2012. Tak ako aj po minulé roky sa pred touto slávnosťou konala v chráme v Stropkove svätá liturgia,

po ktorej sa skupina veriacich vydala na púť zo Stropkova, cez Chotču, Vyškovce, Vislavu a Vagrinec až do Ladomirovej. Počasie bolo na púti priaznivé a mraky, z ktorých sem tam spáchlo, sa nakoniec rozplynuli. Veriaci si počas púte spievali cirkevné piesne a modlili sa pri krížoch popri ceste. Za Vislavou bola na kopci pri kríži dlhšia prestávka,

kde sme sa mohli výdatne občerstviť, ktoré pre nás pripravili stropkovskí veriaci. Počas tejto prestávky sme si mohli vypočuť od organizátora púte Jozefa Jurčišina aj poučný

a vtipný príbeh o náhode. Kto by bol zvedavý, tak si ho môže prečítať v knihe Nesvjatyje svjatyje. Ďalšou zastávkou púte bola pravoslávna cerkev v obci Vagrinec,

kde sme mali krátku duchovnú prestávku a odtiaľ sme sa v pokojnom rytme, dobrej nálade a za spevu vybrali ďalej. Takisto aj tento rok už po dvadsiatyprvýkrát sa pútnici

zastavili aj vo dvore rodiny Krajňáckovej z Vagrince, ktorá nás všetkých pohostila. Po príchode do Ladomirovej sme sa pripojili k ostatným veriacim a duchovným otcom, ktorí

práve posväcovali nový kríž, ktorý je umiestnený dolu pri ceste vedľa objektu, ktorý bude v budúcnosti slúžiť na duchovné účely.

Následne sa už oficiálne začala slávnosť na počesť sviatku Sťatia hlavy Jána Krstiteľa a to panychídou pri hrobe archimandritu Sávu, niekdajšieho mnícha monastiera sv. Jóva Poča-

jevského, ktorý ostal v Ladomirovej aj napriek nepriaznivej dobe až do svojej smrti. Nasledovala posviacka vody pri studni a podľa programu sa následne začalo vsenočné bdenie, akafist k sv. Počajevskej ikone Božej Matky, Molebny a Panychídy. Na fare sa konala beseda, ktorú viedol jerej Mgr. Peter Savčák, ktorý nám vysvetlil niektoré kánony Cirkvi tak, že nám už nepripadajú ako príkazy, ale rozumné a priateľské rady, ktoré by sa mali dodržiavať.

Veriaci

aj ostatní účastníci slávnosti sa mohli okrem ponúkajúcich duchovných pokrmov občerstviť na fare aj pripraveným jedlom, prípadne si aj odpočinúť.

O polnoci sa konal akafist k sv. Jánovi Krstiteľovi a prvá liturgia sa konala o tretej ráno. Po nej bol akafist k sv. Pantelejmonovi a o pol siedmej ráno druhá liturgia. O deviatej sme privítali vladyku Tichona, ktorý spolu s duchovnými otcami slúžil slávnostnú svätú liturgiu.

Počas tohtoročných slávností bola na chráme odhalená pamätná

tabuľa metropolitovi Lavrovi, ktorý sa 1. 1. 1928 narodil v Ladomirovej a bol pokrstený v Chráme svätého archanjela Michala. Metropolita Lavr svoj život zasvätil Bohu a ten mu dopomohol ako východoamerickému a newyorského metropolitovi zjednotiť dovtedy viac ako 90 rokov rozdelenú Ruskú pravoslávnu cirkev.

Tohtoročné slávnosti boli dôstojným pokračovaním tradície cirkevných pútí. Tú zo Stropkova do La-

domirovej na miesto, kde kedysi žili mnísi a dodnes sa tam nachádzajú nerozložené ostatky – mošči mnohých svätých, každoročne organizuje Bratstvo

pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. Opäť sme mali možnosť spoločne sa na tomto mieste pomodliť k svätému Jánovi Krstiteľovi, ktorý ako prvý pre vieru obetoval aj vlastný život a spolu s ostatnými svätými nám umožnil dnes pokojne sláviť sväté liturgie a žiť podľa vzoru Isusa Christa. Sláva Hospodu Bohu!

Miroslav Černý

Oslavy 50.výročia založenia DSS v Giraltovcich

Zástupcovia Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS a Občianskeho združenia Angelos, ktorí sú študentmi Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove, prijali pozvanie riaditeľky DSS v Giraltovcich Mgr. Slávky Vojčekovej na oslavy 50. výročia založenia ich zariadenia. Tie sa konali dňa 26. septembra 2012 v Dome kultúry v Giraltovcich.

Túto slávnostnú udalosť otvorila pani riaditeľka, ktorá prítomným v krátkosti priblížila uplynulé roky v zariadení od jeho zriadenia až po dnešok. Slová vďaky patrili všetkým, ktorí sa podieľali a stále podieľajú na jeho fungovaní a zveľaďovaní – zamestnancom, poslancom, primátorom, miestnym i zahraničným partnerom a všetkým priaznivcom, ku ktorým sa radia aj naše dve organizácie. V rámci ich aktivít mali študenti PBF PU v Prešove už mnohokrát možnosť navštíviť toto zariadenie a spoznať jeho obyvateľov (naša spolupráca trvá už od roku 2006).

Po vzájomných slovách uznania vystúpili prijímatelia sociálnych služieb z oslavujúceho zariadenia, tiež z DSS v Kalinove a Stropkove, ako aj hostia z poľských družobných zariadení. Dojemné i veselé boli predstavenia

ľudí s mentálnym i fyzickým postihnutím, ktorí vystúpili za pomoci svojich opatrovateľov. Zaslúžili si nielen potlesk, no najmä hlboké uznanie. Po programe bola pripravená slávnostná recepcia.

Opäť sme z Giraltovciev odchádzali s príjemným pocitom, pretože takéto stretnutia sú vždy radostné a úprimné. Čoraz častejšie stretávame na uliciach ľudí s nejakým druhom postihnutia, sú súčasťou našej spoločnosti, našich rodín. V DSS Giraltovciev ich je 121. Keď doňho prídete po prvýkrát, zo všetkých si zapamätáte naisto Braňa. Po druhej návšteve si už budete pamätať aj Magdu a Peťa, ktorí zo všetkého najradšej spievajú. Keď prídete po tretíkrát, možno sa Vám prihovori už aj utiahnutá Melinda. A postupne sa z tváří, na ktorých sa častokrát odzrkadľuje postihnutie, stávajú reálni ľudia s ich každodenným bojom o život. Veľká vďaka a uznanie patrí zamestnancom, ktorí im tento boj pomáhajú prekonávať aj napriek tomu, že ich práca nie je dostatočne ocenená a ohodnotená.

Zuzana Repková

Jeden veľmi bohatý človek mal mnoho dlžníkov. Keď ostarel, zavolať si niekoľko väčších dlžníkov a povedal im: „Keď mi dnes nemôžete vrátiť, čo mi dlhujete, a slávnostne odprisaháte, že mi splatíte svoje dlhy v budúcom živote, spálím zmenky, ktoré ste mi podpísali.“

Prvý dlžník mu dlhoval menšiu sumu. Odprisahal, že v budúcom živote bude svojmu veriteľovi koňom a že ho bude nosiť na chrbte, kam len bude chcieť. Starec ponuku prijal a listinu s dlhom spálil.

Druhý dlžník dlhoval viac peňazí a sľuboval: „Som pripravený stať sa твоjím volom. Budem ťahať pluh, pooriem ti pole, budem ti voziť seno, a tak dlh splatím.“ Starec súhlasil a spálil aj jeho zmenku.

Posledný na rade bol muž s obrovským dlhom. „Aby som splatil svoj dlh, budem v budúcom živote твоjím otcom.“ Starec sa rozzúrnil, chytil palicu a chcel bezočivého dlžníka zbiť.

„Len počkaj s tou bitkou, hneď ti to vysvetlím,“ bránil sa dlžník. „Môj dlh je obrovský. Isté som ho nesplatil ani vtedy, keby som sa stal твоjím volom a koňom. Som ochotný byť твоjím otcom. Tak budem pre teba pracovať vo dne v noci. Budem ťa chrániť, keď budeš malý a budem sa o tebe starať, kým vyrastieš. Som pripravený priniesť akúkoľvek obeť a riskovať aj život, aby ti nič nechýbalo a keď umriem, zanechám ti celé bohatstvo, čo nahonobím. Nie je to omnoho viac, ako byť твоjím volom a koňom?“

Nie je to dobrý návrh, ako ti splatiť dlh?

• • •

Dcéra sa jedovato vyrútila na matku: „Keď som ti tak na ťarchu, prečo si sa mi dala narodiť?“

Matka bola z toho celá preč, ale dcéra mala pravdu. Rozhodnúť sa mať dieťa znamená zaťažiť sa najväčším dlhom, aký si ľudská myseľ ani nemôže predstaviť.

Je to nekonečne viac, ako povedať niekomu, kto nie je: „Odteraz budeš žiť, lebo ja to chcem.“

Z knihy Bruno Ferrero – Kruhy na vode (Malé príbehy na potešenie duše)

Radka Baková

Cesnakové kolieska

Cesto:

500 g polohrubej múky
1 ČL morskej soli
100 ml oleja
3 ČL kryštálového cukru
300 ml sójového mlieka
42 g droždia

Plnka:

250 g uvarených zemiakov
50 g stuženého rastlinného tuku
1 ČL morskej soli
2 - 3 hlavičky cesnaku
mletá červená paprika
drvená rasca
majorán

Do 100 ml teplého sójového mlieka pridáme droždie, cukor a necháme vykysnúť kvások. Zvyšné mlieko zmiešame s múkou, soľou, pridáme kvások, vypracujeme cesto a necháme postáť. Uvarené zemiaky nastrúhame, pridáme stužený rastlinný tuk, soľ a pretlačený cesnak,

podľa chuti pridáme korenie. Cesto rozdelíme na dve časti a každú vyvaľkáme, potrieme plnkou, stočíme do rolády a nakrájame na kolieska cca 2cm. Kolieska pečieme pri 180 stupňoch. Za horúca potrieme olejom.

Sladká alternatíva:

nahrubo nastrúhané jablká (3 - 4)
3 PL kryštálového cukru
3 PL mletých orechov
1 PL citrónovej šťavy
1 ČL škoric

Postup:

Rovnaký ako pri slanej variácii v príprave cesta a rolády.¹

Sekaná z pohánky a jačmenných krúp

150 g pohánkovej lámanky
100 g cvikly
2 mrkvy
50 g zeleru
100 g jačmenných krúp
Cesnak
2 cibule
Majorán
Rasca
Soľ
2 PL oleja

Krúpy a pohánku sparíme

¹ <http://varimevegansky.blogspot.com/search/label/jednohubky>

vriacou vodou a každé osobitne uvaríme do mäčka.

Cibuľu nakrájame nadrobno a orestujeme na oleji. Asi 2/3 jačmenných krúp pomelieme na mäsovom mlynčeku spolu s cviklou, mrkvou a zelerom.

Hmotu zmiešame so zvyškom krúp, pohánkou, orestovanou cibuľou, rascou, prelisovaným cesnakom a majoránom.

Pečíeme asi 40 minút v pekáči vymastenom olejom. Podávame so zeleninovým šalátom.²

Čokoládové kocky

85 g hladkej múky

1 PL kakaa

Štipka soli

1 ½ ČL kypriaceho prášku do pečiva

170 g cukru, najlepšie hnedého

55 g stuženého rastlinného tuku

2 PL vody

100 g horkej čokolády

Vanilínový cukor

15 g zemiakového

škrobu (Solamyl)

150 ml vody

Rúru

pred-

hrejeme

na 180°C.

Plech s rozmerom 18 x

28 cm vystelieme

papierom na pe-

čenie. Do misky

preosejeme

múku, kakao-

vý prášok, soľ

a kypriaci prášok.

Do kastróla dáme

cukor, rastlinný

tuk, 2 PL vody,

čokoládu a vanilínový cukor.

Za stáleho miešania pomaly zo-

hrievame, kým sa zmes neroz-

pustí. Zemiakovú múčku uvarí-

me v 150 ml vody na hustú čiru

kašu. Všetko spolu zašľaháme

do múčnej zmesi a vypracujeme

hladké cesto. Cesto rozotrieme

na pripravený plech a pečieme

asi 20 minút. Koláč necháme

chladnúť 10 minút, pokrá-

jame na kocky a ne-

cháme na plechu úpl-

ne vychladnúť.

Skladujeme vo

vzduchotesnej

nádobe.³

Pripravila Markella

2 ŠMAJSTRĽA, V. – ŠMAJSTRLOVÁ - PETROVÁ, S. 1991. *Pohánka v racionálnej výžive*. Bratislava. 64 s. ISBN 80-7125-002-3.

3 SHERWOODOVÁ, A. *Kuchárka pre alergikov*. Bratislava 2009. ISBN 978-80-551-1922-9.